

Taalnormering van het Nederlands (A703000)

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 3.0

Studietijd 90 u

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2023-2024

Lesgevers in academiejaar 2023-2024

De Sutter, Gert

LW22

Verantwoordelijk lesgever

Ryckaert, Ruud

LW22

Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2023-2024

	stptn	aanbodsessie
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Duits, Italiaans)	3	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Duits, Russisch)	3	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Duits, Spaans)	3	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Duits, Turks)	3	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Engels, Duits)	3	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Engels, Frans)	3	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Engels, Italiaans)	3	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Engels, Russisch)	3	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Engels, Spaans)	3	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Engels, Turks)	3	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Frans, Duits)	3	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Frans, Italiaans)	3	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Frans, Russisch)	3	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Frans, Spaans)	3	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Frans, Turks)	3	A
Schakelprogramma tot Master of Arts in het tolken: combinatie van ten minste twee talen, Master of Arts in het vertalen: combinatie van ten minste twee talen en Master of Arts in de meertalige communicatie: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Duits, Spaans)	3	A
Schakelprogramma tot Master of Arts in het tolken: combinatie van ten minste twee talen, Master of Arts in het vertalen: combinatie van ten minste twee talen en Master of Arts in de meertalige communicatie: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Engels, Duits)	3	A
Schakelprogramma tot Master of Arts in het tolken: combinatie van ten minste twee talen, Master of Arts in het vertalen: combinatie van ten minste twee talen en Master of Arts in de meertalige communicatie: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Engels, Frans)	3	A
Schakelprogramma tot Master of Arts in het tolken: combinatie van ten minste twee	3	A

Vorbereidingsprogramma tot Master of Arts in het tolken: combinatie van ten minste twee talen, Master of Arts in het vertalen: combinatie van ten minste twee talen en Master of Arts in de meertalige communicatie: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Frans, Spaans)	3	A
Vorbereidingsprogramma tot Master of Arts in het tolken: combinatie van ten minste twee talen, Master of Arts in het vertalen: combinatie van ten minste twee talen en Master of Arts in de meertalige communicatie: combinatie van ten minste twee talen (afstudeerrichting Nederlands, Frans, Turks)	3	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Nederlands in de Lage landen; taalvariatie, taalnormen, taalgedrag, taalattitudes, taalpolitiek; pluricentrisme; standaardisering, destandaardisering, demotisering; heuristiek van de taalgang; spelling

Situering

Dit algemene opleidingsonderdeel heeft als doel de studenten inzicht te geven in de complexe taal(norm)situatie in Vlaanderen (en Nederland). Daartoe wordt eerst uitgebreid ingegaan op de nodige achtergrond, m.n. de historische ontwikkeling van het Nederlands in Vlaanderen, alsook op taalvariatie, taalattitudes en taalopvattingen, die in voortdurende wisselwerking staan met taalnormen. Daarnaast wil het vak de studenten in staat stellen om de vigerende regels en normen voor het Nederlands op lexicaal, grammaticaal en orthografisch niveau op een weloverwogen manier te hanteren.

Inhoud

Om de complexe taal- en taalnormensituatie in Vlaanderen en Nederland te begrijpen en een weloverwogen keuze te maken als toekomstig professioneel taalgebruiker, geeft deze cursus in eerste instantie een grondig overzicht van de contemporaine situatie van het Nederlands in de Lage Landen (deel 1) en de historische ontwikkeling van het Nederlands (deel 2). Deel 3 en 4 vormen dan de praktische uitwerking van de beide eerste delen, met een overzicht van de belangrijkste normatieve bronnen en online oefeningen op de vigerende normen en regels.

- 1 Deel 1 behandelt de relatie van het Standaardnederlands in Vlaanderen met het Nederlands in Nederland aan de ene kant en informelere variëteiten van het Nederlands (zoals de tussentaal) aan de andere kant. Daarbij wordt ingegaan op fonetische, lexicale en grammaticale verschillen en gelijkenissen, attitudes en onderlinge verstaanbaarheid (met aandacht voor concepten als substandaardisering, destandaardisering en demotisering). Er wordt ook kort aandacht besteed aan de invloed van andere talen (vnl. het Engels) op het Nederlands.
- 2 Deel 2 behandelt de historische ontwikkeling van het Nederlands sinds de 17de eeuw, met veel aandacht voor taal(normen)discussies die de huidige taalsituatie mee bepaald hebben.
- 3 Deel 3 biedt een overzicht van de belangrijkste bronnen i.v.m. Nederlandse spelling en lexicale en grammaticale taalkwesties (taaladvies.net, woordenlijst.org) en in samenhang daarmee relevante norminstanties.
- 4 Deel 4 neemt de vorm aan van elektronische oefeningen op de Nederlandse spelling en oefeningen op heikle taalkwesties.

Begincompetenties

Algemene interesse in taalphenomenen

Eindcompetenties

- 1 Kennis en inzicht bezitten inzake de principes van standaardisering, normering en taalvariatie binnen het Nederlands, evenals in de herkomst en evolutie daarvan; en die cognitie adequaat toepassen bij de analyse van taalgebruik en bij eigen communicatie [B.1.4 met toetsing]
- 2 Kritisch inzicht hebben in de diverse bronnen, heuristische methoden en relevante instrumenten in het domein van de toegepaste taalkunde, in het bijzonder van de pragmatiek en sociolinguïstiek [B.2.2 met toetsing]
- 3 Kritisch reflecteren over het eigen denken, leren, beslissen en handelen, in het bijzonder over keuzes in het eigen taalgebruik, om dat adequaat te typeren en beoordelen in het kader van actuele vormen van taalnormering [B.3.3 met toetsing]
- 4 Schriftelijke en mondelinge communicatie adequaat analyseren, beoordelen en corrigeren,

volgens actuele vormen van normering en aangepast aan tekstsoort aan doel, publiek en medium [B.6.2 met toetsing]

- 5 Relevante woordenboeken, naslagwerken, en elektronische hulpmiddelen kennen, efficiënt en adequaat gebruiken en kritisch evalueren om specifieke informatie op te zoeken en te toetsen over lexicale en grammaticale items van het Nederlands [B.6.5 met toetsing]

Creditcontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is open: de student houdt zelf rekening met voorkennis uitgedrukt in begincompetenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Hoorcollege, zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Hoorcollege: hoorcolleges nemen afwisselend de vorm aan van ex-cathedralessen (de docent presenteert een hoofdstuk uit het handboek) en responscolleges (studenten bereiden een hoofdstuk voor, lossen enkele vragen daarover op, de docent bespreekt de vragen en antwoorden tijdens de les). Er zijn lesopnames van elke les; studenten kunnen om gemotiveerde redenen toegang krijgen tot deze lesopnames (bv. werkstudenten, studenten die om medische redenen niet naar de aula kunnen komen).

Zelfstandig werk: de hoorcolleges individueel voorbereiden en de leerinhouden inoefenen, onder meer via (online) oefeningen

Leermateriaal

Handboek 'De vele gezichten van het Nederlands in Vlaanderen. Een inleiding tot de variatietaalkunde' (Acco, 2017) via de cursusdienst (geraamde prijs: 32 euro)
Oefeningenpakket over spelling via elektronische leeromgeving (zonder bijkomende kosten).
Oefeningenpakket op lexicale en grammaticale taalkwesties via elektronische leeromgeving (zonder bijkomende kosten).

Referenties

- Absillis, K., Jaspers J., Van Hoof S. (2012). De manke usurpator. Over het Verkavelingsvlaams. Gent: Academia Press.
- Hendrickx, E., K. Hendrickx, W. Martin, H. Smessaert, W. Van Belle en J. van der Horst (2010). Liever meer of juist minder? Over normen en variatie in taal. Gent: Academia Press.
- Kristiansen, T. & S. Grondelaers (Eds.) (2013). Language (de)standardisation in Late Modern Europe: experimental studies. Oslo: Novus Press.
- Taaladvies.net, taaltelefoon.be

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Ondersteunend discussieforum en extra oefenmateriaal via de elektronische leeromgeving

Evaluatiemomenten

periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie, schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie, schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Niet van toepassing

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Periodegebonden evaluatie, eerste zittijd:

- Een schriftelijk examen met meerkeuzevragen over de eerste drie delen van de cursus.
- Een schriftelijk examen met open vragen over het vierde deel van de cursus.

Periodegebonden evaluatie, tweede zittijd: idem

Eindscoreberekening

Het schriftelijk examen met meerkeuzevragen geldt voor 75% van het eindtotaal, het schriftelijk examen met open vragen geldt voor 25% van het eindtotaal.

Faciliteiten voor werkstudenten

- Afwezigheid is toegestaan; er wordt geen extra ondersteunend materiaal voorzien.
- Mogelijkheid tot het maken van een examen op een ander tijdstip binnen de reguliere examenperiode
- Mogelijkheid tot feedback via e-mail of na afspraak tijdens de kantooruren

Addendum

A1NE